

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku
a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní
politiky a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Martin Kuta, Tomáš Kabíček

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ.....	3
PŘEDČASNÉ PARLAMENTNÍ VOLBY V TURECKU, SETKÁNÍ EU-TURECKO _____	3
SITUACE V BOSNĚ A HERCEGOVINĚ _____	4
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU.....	5
SJEDNÁNÍ DOHODY O BEZPEČNOSTNÍM USPOŘÁDNÍ V JIŽNÍM SÚDÁNU _____	5
REVIZE ENP _____	6
K SITUACI NA UKRAJINĚ _____	7
JEDNÁNÍ VP V GRUZII, DEBATA V EP, RADA PRIDŘUŽENÍ _____	8
ZÁVĚRY RADY K JEMENU _____	10
K SITUACI V BURUNDI _____	10
DOKUMENTY SZBP EU.....	12

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

PŘEDČASNÉ PARLAMENTNÍ VOLBY V TURECKU, SETKÁNÍ EU-TURECKO

Pozadí

Červnové parlamentní volby přinesly vítězství Strany spravedlnosti a rozvoje (AKP).¹ Strana ale nezískala dostatek hlasů, aby mohla vytvořit jednobarevnou vládu. V létě letošního roku se nepodařilo ve 45 denní lhůtě sestavit vládu, a tak došlo k vyhlášení předčasných parlamentních voleb. K tomuto kroku došlo poprvé v novodobé turecké historii.

Volby proběhly za zhoršené bezpečnostní situace. Turecko je po útocích v Ankaře v polovině října vystaveno zvýšené teroristické hrozbě.² Zároveň již dříve turecká armáda zahájila nálety na pozice kurdských bojovníků na turecko-syrsko-iráckém pomezí, čímž došlo k ukončení obnoveného mírového procesu se Stranou kurdských pracujících (PKK).³

Volby proběhly 1. listopadu. O čtyři miliony voličů vzrostla volební účast (téměř 85 % voličů se zúčastnilo voleb). S téměř 50 % hlasů vyhrála strana AKP (zisk 49,5 % hlasů a 317 poslaneckých mandátů). Strana tak může sestavit jednobarevnou vládu. Nejistý je ovšem další vývoj ohledně ústavní reformy, o kterou usiluje loni zvolený prezident Recep Tayyip Erdogan a která by měla posílit jeho postavení v systému. Vláda bude muset ústavní změny konzultovat s ostatními stranami.⁴

Aktuálně

Vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová k volbám uvedla, že vysoká volební účast svědčí o usazenosti demokratického procesu v zemi.⁵

V návaznosti na uskutečněný summit EU a afrických států ve Vallettě o řešení současného zvýšeného migračního tlaku se EU rozhodla uspořádat také konferenci s Tureckem.⁶ Ta se uskutečnila 29. listopadu v Bruselu. Jednání proběhlo ve formátu Evropská rada (hlavy států) s tureckým premiérem Ahmetem Davutoglem. Výsledkem jednání je zahájení jednání o společném akčním plánu o zvládnání migrace, pokračování procesu vízové liberalizace a zavádění opatření v souvislosti s dohodami o návratu. Vedle toho bylo dojednáno otevření další kapitoly přístupového jednání (kapitoly 17 hospodářské a monetární politiky; ta bude oficiálně otevřena na mezivládní konferenci 14. prosince) a příprava otevírání dalších kapitol. Na základě ujednání v akčním plánu je EU připravena poskytnout Turecku 3 miliardy EUR na zvládnání situace syrských běženců. Plánuje se také posílení jednání na nejvyšší úrovni a spolupráce na úrovni ministrů zahraničí. Na první čtvrtletí 2016 jsou naplánována setkání na nejvyšší úrovni o energetice, hospodářské spolupráci a otevření dalších kapitol přístupového jednání. Měla by také

---

¹ K červnovým volbám viz Vybrané téma PI 10/2015 Volby v Turecku, červen 2015, [ZDE](#).

² WSJ.com: Turkey's President Calls Snap Election, 24. 8. 2015, [ZDE](#).

³ Přehled SZBP červenec 2015, [ZDE](#).

⁴ Eurasiareview.com: Snap Elections 2015: Opening A New Page In Turkish Politics? – Analysis, 5. 11. 2015, [ZDE](#).

⁵ ESVČ: Joint statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini and Commissioner Johannes Hahn on the general elections in Turkey on 1 November, 2. 11. 2015, [ZDE](#).

⁶ Přehled aktualit v oblasti migrace od 1. 11. do 15. 11. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

být zahájena pracovní jednání o zlepšení fungování celní unie; formální jednání by měla proběhnout v druhé polovině roku 2016.⁷

K jednání se vyjádřila také vysoká představitelka Mogheriniová.⁸ Uvedla, že EU zdůrazňuje spolupráci s Tureckem při řešení syrské občanské války a s tím spojené zvládání migračního tlaku na jihovýchodní Evropu. EU dále zdůrazňuje obnovení kurdského mírového procesu. Toho všeho může být dosaženo až ve chvíli, kdy byla zvolena akceschopná vláda. Mogheriniová dále uvedla, že v souvislosti se sestřelením ruského vojenského letounu, který údajně narušil turecký vzdušný prostor, je nutné normalizovat turecko-ruské vztahy. Tato událost by neměla narušit předem dojednané společné postoje k syrské občanské válce, které byly dojednány v říjnu ve Vídni. Mogheriniová uvedla, že pro potírání mezinárodního terorismu, který souvisí s Islámským státem, je nutný politický přechod v Sýrii, klid zbraní a mezinárodní úsilí o porážku Islámského státu a teroristické organizace Fronta an-Nusrá.

SITUACE V BOSNĚ A HERCEGOVINĚ

Pozadí

V letošním roce mělo proběhnout referendum v Republice srbské, jedné z entit Bosny a Hercegoviny. V referendu se měli voliči vyjádřit, zdali souhlasí s reformou soudnictví a státního zastupitelství, která by umožňovala na centrální úrovni stíhat válečné zločiny. Vlastní referendum bylo vnímáno jako snaha o odtržení Republiky od zbytku státu. Referendum zablokovali zástupci Bosňáků v Národním shromáždění Republiky srbské, když podali stížnost k ústavnímu soudu, protože v přípravné komisi k referendu nebyli zástupci muslimské komunity.⁹

Aktuálně

Ačkoli stále nebyl určen termín referenda o reformně soudního sektoru, prezident Republiky srbské Milorad Dodik oznámil, že hodlá požádat Národní shromáždění Republiky srbské, aby zvážilo vypsání referenda o nedávném výroku ústavního soudu, kterým byly zrušeny oslavy vzniku Republiky jako samostatné entity v rámci bosensko-hercegovinského státu. Prezident Dodik rovněž vyzval celostátní parlament, aby přijal změny v zákonech upravujících postavení a složení ústavního soudu. Ten v současnosti tvoří vedle zástupců tří konstitutivních národů také tři soudci zastupující mezinárodní společenství. Pokud nedojde ke změně ve složení ústavního soudu, odejdou zástupci bosenských Srbů ze všech státních institucí, což by mohlo vést k jejich ochromení.¹⁰

Dodik také oznámil, že hodlá na rok 2018 vypsat referendum o nezávislosti.¹¹

V první polovině prosince proběhne první zasedání Rady přidružení EU-Bosna a Hercegovina, na němž se bude projednávat reformní pokrok v zemi.¹²

⁷ Europa.eu: Meeting of heads of state or government with Turkey - EU-Turkey statement, 29/11/2015, 29. 11. 2015, [ZDE](#).

⁸ ESVC: Remarks by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini ahead of the Meeting of Heads of State or Government of the European Union with Turkey, 29. 11. 2015, [ZDE](#).

⁹ Přehled SZBP říjen 2015, [ZDE](#).

K tomu viz také Balkaninsight.com: EU Foreign Ministers Condemn Bosnian Serb Referendum, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

¹⁰ Balkaninsight.com: Bosnian Serbs Plan Challenge to Constitutional Court, 30. 11. 2015, [ZDE](#).

¹¹ OpenDemocracy.net: Fear and loathing in Bosnia and Herzegovina: Republika Srpska's controversial referendum, 25. 11. 2015, [ZDE](#).

¹² ESVC: HRVP Mogherini meets with Chair of BiH Presidency Dragan Čović, 23. 11. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

SJEDNÁNÍ DOHODY O BEZPEČNOSTNÍM USPOŘÁDNÍ V JIŽNÍM SÚDÁNU

Popis problematiky

Dne 3. listopadu oznámili zástupci Mezivládního úřadu pro rozvoj (IGAD), zprostředkující jednání mezi nepřátelými stranami súdánského konfliktu, že došlo k uzavření dohody ukončující téměř dva roky trvající konflikt.¹³ Strany konfliktu se průběžně setkávaly od 21. října až do 3. listopadu. Jejich snahou bylo naplánovat zavádění opatření z dříve dohodnutých smluv.¹⁴ Zároveň byla válčícími stranami uzavřena dohoda, ve které byly stanoveny počty jednotek, které zůstanou ve městě Džuba. Dle smlouvy bude celkový počet mužů obou stran v Džubě činit 4830. Z toho vláda si udrží celkem 3420 a protivládní jednotky (SPLM-IO¹⁵) 1410 mužů. Dokument zmiňuje i počty členů prezidentské ochranky v Džubě. Z existujících sil jihosúdánské vlády bude 650 až 1000 mužů, zbylých 350 mužů bude z řad SPLM-IO. Smlouva se detailněji věnuje nasazení dalších jednotek v Džubě. Strany se dohodly na společném rozmístění 3000 členů policie, tzn. 1500 za každou ze stran. Dohoda obsahuje ujednání o rovnoměrném zastoupení obou stran konfliktu i v dalších městech – Bor, Malakal a Bentiu. Strany konfliktu se také zavázaly, že budou budovat další důvěru a zajistí bezpečnost v zemi jak pro reprezentanty jednotlivých politických skupin, tak civilisty. Obě strany konfliktu se vzápětí nechaly slyšet, že uzavření smlouvy představuje zásadní krok vstříc plné implementaci mírové smlouvy. Smlouva je reakcí na uzavření konečné mírové dohody podepsané v dubnu, po které však žádná ze stran nepřikročila k její plné implementaci z důvodu absence konkrétnějších bezpečnostních opatření.

Jednání v institucích EU

EU považuje tento krok za důležitý moment pro jihosúdánský mírový proces. ESVČ v prohlášení¹⁶ zejména ocenila zprostředkující roli IGAD a přislíbila pomoc při implementaci dohody. Botswanský prezident Festus Mogae byl pověřen dohledem na plnění mírové smlouvy (v rámci společné monitorovací a hodnotící komise). Stalo se tak nedlouho poté, co EU společně s dalšími státy odsoudila pokračující násilí v oblasti a označila dodržování podmínek stanovených ve Smlouvě o řešení konfliktu v Jižním Súdánu za nezbytný předpoklad vedoucí k vyřešení daného stavu.¹⁷

---

¹³ Sudantribune.com: IGAD.int says security agreement officially ends S. Sudan war, 3. 11. 2015, [ZDE](#).

¹⁴ Přehled SZBP říjen 2015, [ZDE](#); Přehled SZBP srpen 2015, [ZDE](#).

¹⁵ Sudan People's Liberation Movement-in-Opposition; jihosúdánská politická strana, která se s příchodem jihosúdánské občanské války oddělila od Sudan People's Liberation Movement.

¹⁶ ESVČ: Statement by the Spokespersons on the signature of the security arrangements in South Sudan, 3. 11. 2015, [ZDE](#).

¹⁷ ESVČ: Local statement on South Sudan, 30. 10. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

REVIZE ENP

Popis problematiky

Konzultace o budoucnosti Evropské politiky sousedství (*European Neighbourhood Policy*, ENP) byly zahájeny letos na jaře. Impulsem k tomu byl relativní neúspěch Východního partnerství, potažmo dění v zemích do něj zapojených, především na Ukrajině.¹⁸

Konzultace byla provedena v součinnosti s členskými státy, partnerskými zeměmi, mezinárodními organizacemi, zúčastněnými státy, občanskou společností a akademickou obcí. Nejsilnějším argumentem pro reformu ENP bylo výraznější propojení vnější činnosti s politikou sousedství, dále reflexe evropské bezpečnostní strategie v jednotlivých činnostech v rámci ENP.

Jednání v institucích EU

Revize byla zveřejněna jako společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě v druhé polovině listopadu.¹⁹ Cílem ENP je stabilizace prostředí (určitého státu). Zároveň by měl být kladen důraz na diferenciaci potřeb jednotlivých států a dialog s nimi, aby tyto potřeby byly identifikovány. Stejně tak se klade důraz na to, aby počet priorit byl nižší, což by umožňovalo větší zaměření na hloubku a pokrok v každé prioritní oblasti. Protože některé státy mají ve střednědobém horizontu snahu sladit svoje pravidla a standardy s těmi EU, je nutné nastavit rozdílnou míru spolupráce mezi těmito státy a EU. Vlastní odpovědnost partnerských zemí je žádoucí. EU ale i nadále zdůrazňuje hodnoty demokracie, lidských práv, základních svobod a právního státu.

Vedle toho stojí další klíčové oblasti, na které se činnost v rámci politiky sousedství musí zaměřovat. Jedná se o inkluzivní hospodářský a sociální rozvoj, rozvoj zaměstnanosti s důrazem na zaměstnanost mladých lidí, boj proti terorismu a prevence radikalizace, energetická bezpečnost a opatření proti klimatickým změnám.

Kromě vlastní revize politiky sousedství je snahou větší zapojení členských států. Nově dojde ke změně každoročních zpráv o stavu v daných zemích. Namísto každoročního poskytování zpráv bude docházet k hodnocení pokroku v jednotlivých zemích podle povahy vztahu mezi EU a danou zemí. Plánovány jsou rovněž změny ve formě financování programů v rámci ENP. EK chce vyčlenit vyšší podíl finančních prostředků jako rezervu, která by se mohla čerpat v případě akutních potřeb v partnerských zemích. Mělo by dojít ke změně předpisů, aby nevyužité prostředky mohly být převedeny do dalšího roku.

Revize se dotýká také aktuálních výzev – tedy bezpečnosti a migrace. V oblasti bezpečnosti by mohlo dojít k rozvoji spolupráce se zaměřením na reformy bezpečnostního sektoru, ochranu hranic, boj proti terorismu a radikalizaci a řešení krizí. V oblasti migrace jsou zaváděna opatření již dříve naznačená v Evropském programu pro migraci.

Setkání VP a Unie pro Středomoří

Dne 26. listopadu se v gruzínském Tbilisi uskutečnilo setkání zástupců zemí Východního partnerství s komisařem pro rozšiřování a politiku sousedství Johannesem Hahnem.²⁰ Předmětem jednání byla debata o pokroku v oblastech spolupráce, které byly stanoveny na řížském summitu

---

¹⁸ Blíže k tomu viz Přehled SZBP březen 2015, [ZDE](#).

¹⁹ Společné sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, JOIN(2015) 50, 18. 11. 2015, [ZDE](#).

²⁰ Europa.eu: Commissioners J. Hahn and V. Adriukaitis and EEAS Deputy Secretary General H. Schmid in Tbilisi for the sixth Informal Eastern Partnership Dialogue, 25. 11. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

letos v květnu.²¹ Zároveň setkání umožnilo zhodnotit text sdělení o revizi ENP, které bylo uveřejněno dříve.

Ve stejný den proběhla také konference Unie pro Středomoří, které se účastnila vysoká představitelka Mogheriniová.²² Na základě podílu obchodu mezi jednotlivými zeměmi a EU zdůraznila, že by se Unie měla nově zaměřit na lepší integraci regionu (hospodářskou regionální spolupráci, rozvojová spolupráce). Mogheriniová dále zmínila společné výzvy – předcházení konfliktu, radikalizaci mladé generace a její vzdělávání, zaměstnatelnost a zlepšování jejího postavení. V oblasti bezpečnostní spolupráce byla zdůrazněna protiteroristická opatření, politické řešení občanské války v Sýrii a pokračování/obnovení blízko východního mírového procesu.

K SITUACI NA UKRAJINĚ

Popis problematiky

I v listopadu reportovala Speciální monitorovací mise Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) z východu země o porušování dohodnutého příměří. Podle jejích zpráv docházelo k nasazení těžkých zbraní v Doněcké oblasti.²³

Vedle násilných střetů na východě země se v druhé polovině listopadu vystupňovaly konflikty mezi Ukrajinou a Ruskem o situaci na Krymu. Vzrůstající diskriminace krymských Tatarů ze strany ruských úřadů přinutila mnoho lidskoprávních aktivistů z řad Tatarů opustit Krym. Dále došlo na území Ukrajiny k záškodnickým akcím, kdy osoby napojené na radikální Pravý sektor a bývalí členové polovojenských jednotek Azov způsobili přerušení dodávek elektřiny na Krym.²⁴ Veřejné mínění na Ukrajině tuto blokádu podporovalo. Ukrajinská vláda po prvotním zaváhání blokádu začala podporovat také, čímž utvrdila zastávce separatistů, že v ukrajinské společnosti dochází k radikalizaci. Ruská strana na to reagovala omezením dodávek zemního plynu na Ukrajinu.²⁵

Jednání v institucích EU

V první polovině listopadu navštívila vysoká představitelka Mogheriniová Ukrajinu.²⁶ Sešla se s prezidentem Petrem Porošenkem, předsedou vlády Jaceňukem, ministrem zahraničí Klimkinem, s mluvčím parlamentu, zástupci politických stran a také s občanskými organizacemi a vůdci krymských Tatarů. V úvodu svého projevu uvedla, že Ukrajina, odmítnutí anexe Krymu a reformní proces zůstávají pro EU záležitostmi nejvyššího zájmu a v žádném případě je neopomíjí a to ani navzdory krizi na jižních hranicích EU. Setkání s krymskými Tatary, jakožto i dalšími zástupci občanské společnosti, označila za užitečné. Vysoká představitelka ocenila fakt, že na Ukrajině vstoupilo v platnost příměří, nicméně stále zbývá mnoho kroků, které musí následovat, aby došlo k plné implementaci Minských dohod (jedná se především o opatření bezpečnostní a politické povahy). Ve svém projevu zmínila Federica Mogheriniová také další

²¹ Viz Přehled SZBP květen 2015, [ZDE](#).

²² ESVČ: Remarks by High Representative / Vice- President Federica Mogherini at the press conference of the Union for the Mediterranean Conference "Towards a common development agenda for the Mediterranean", Barcelona, 26. 11. 2015, [ZDE](#).

²³ OSCE.org: OSCE Chief Monitor in Ukraine urges sides to fully adhere to ceasefire, 13. 11. 2015, [ZDE](#).

²⁴ ECFR.eu: The domestic logic of Ukraine's Crimea "blockade", 3. 12. 2015, [ZDE](#).

²⁵ Reuters.com: Russia says to halt gas supplies to Ukraine, mulling coal cut off over Crimea, 24. 11. 2015, [ZDE](#).

²⁶ ESVČ: Remarks by High Representative/Vice-President Federica Mogherini at the joint press conference with Petro Poroshenko, President of Ukraine in Kyiv, 9 November 2015, 9. 11. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

témata, která byla diskutována – formu voleb na východě Ukrajiny, nutnost zajistit humanitárním pracovníkům a Speciální monitorovací misi OBSE přístup do klíčových oblastí, odminování některých území atd. Předmětem jednání byla také obchodní část asociační dohody a nezbytné protikorupční reformy, které považuje za zásadní předpoklad ostatních reforem.

JEDNÁNÍ VP V GRUZII, DEBATA V EP, RADA PRIDŘUŽENÍ

Popis problematiky

V letošním roce došlo ke zhoršení politické situace v zemi. Podpora současné vládnoucí straně Gruzínský sen od voleb v roce 2012 výrazně klesla. Podle průzkumů nevládních organizací se pohybuje kolem 10 % (oproti téměř 55% volební podpoře). Někdejší premiér Bidzina Ivanišvili usiloval o normalizaci vztahů s Ruskem, což mu vyčítá současná opozice Sjedenčené národní hnutí, které je vystaveno diskreditaci zveřejňováním tajných nahrávek. Politickou stabilitu také ohrožuje nedávný spor o televizní stanici Rustavi2. Stanice je nejsledovanějším kanálem v zemi a zároveň výrazným kritikem vlády. V nedávném kontroverzním rozhodnutí jej gruzínský soud odebral původním pro-opozičním majitelům, což vedlo k následným spekulacím ohledně možného politického podtextu celé akce, jejímž cílem může být oslabení politické opozice v blížících se parlamentních volbách v říjnu 2016.²⁷

Jednání v institucích EU – návštěva VP v Tbilisi

Den po návštěvě Ukrajiny navštívila vysoká představitelka Mogheriniová Gruzii.²⁸ Sešla se s prezidentem Margvelašvilim, premiérem Garibašvilim, ministrem pro zahraniční věci Kvirikašvilim a dále jako v případě Ukrajiny se zástupci politických stran, občanské společnosti a s předsedou Parlamentu. Mogheriniová ocenila roli Gruzie v bilaterálních jednáních – asociační dohodu považuje za klíčovou a partnerství, které bylo navázáno kvůli implementaci dohody, pokládá za plodné. Vysoká představitelka pochválila Gruzii i za její výrazné přispění v rámci Východního partnerství a také za pomoc při misích v Mali, Středoafričké republice či na Ukrajině. V otázce liberalizace víz pak poukázala na velmi pozitivní kroky v této oblasti. Příští rok je z politického hlediska pro Gruzii velmi zásadní; politické klima musí být klidné a takové, aby přineslo demokratické, inkluzivní a svobodné volby. Ty musí proběhnout v prostředí zbaveném přehnaných emocí a musí respektovat svobodu médií, pluralismus, právní stát, soudní nezávislost atd. Závěrem Vysoká představitelka podotkla, že se chystá téhož dne navštívit společně s Monitorovacím týmem hranici mezi Jižní Osetií a Gruzii.

Jednání v institucích EU – debata v EP

Na půdě Evropského parlamentu proběhla 25. listopadu diskuze týkající se současného stavu v Gruzii.²⁹ V rámci diskuze byly zmíněny nezpochybnitelné pokroky, kterých země dosáhla, ale zazněly rovněž náznaky obav, a to zejména ve vztahu k případu Rustavi2, který ohrožuje fundamentální hodnoty a práva EU – právo na svobodu projevu či pluralitu informací. V rámci rozpravy poslanci vyzdvihli regionální význam Gruzie, její energetický potenciál, podstatné kroky směřující vstříc plné implementaci dříve dojednaných dohod a celkově zanícený postup země při snaze o realizaci rozličných reforem. Gruzie se tak dle nich stává velmi důležitým

²⁷ ECFR.eu: Silencing dissent: Georgia's faltering democracy, 11. 11. 2015, [ZDE](#).

²⁸ ESVČ: Remarks by High Representative/Vice-President Federica Mogherini at the joint press conference with Irakli Garibashvili, Prime Minister of Georgia, 10. 11. 2015, [ZDE](#).

²⁹ Evropský parlament: Situation in Georgia (debate), 25. 11. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

spojencem EU v regionu a významný hráčem v rámci východních iniciativ EU. Na opačné straně ovšem panují nemalé obavy vztahující se k politické stabilitě země a k dlouhodobějšímu udržení dosažených reforem. Případ Rustavi² představuje výmluvný doklad nejistých očekávání ohledně budoucího směřování země. Společně s nezanedbatelnou podporou politických stran vyjadřujících otevřenou podporu Rusku (cca 12%) se tak někteří europoslanci obávají nadcházejícího vývoje, jehož křehkost může být ještě více narušena případnými intrikami v předvečer volebního zápolení. Poslanci Evropského parlamentu se shodli, že ačkoliv Gruzie uspěla při implementaci dílčích reforem, stále ještě čeká řada dalších, které bude zapotřebí uvést do praxe. Vzhledem k existenci některých latentních hrozeb však bude důležité situaci i nadále monitorovat a zvláštní důraz klást na fěrový průběh blížících se parlamentních voleb.

Jednání v institucích EU – zasedání Rady přidružení

V druhé polovině listopadu proběhlo v Bruselu zasedání Rady přidružení EU-Gruzie. Vysoká představitelka sdělila, že předmětem jednání byla kontrola zaváděných opatření, která byla učiněna po podepsání stabilizační a asociační dohody v červnu roku 2014. V tomto ohledu Federica Mogheriniová dodala, že se obě strany zavázaly pokračovat v politickém a ekonomickém sbližování. Rada přidružení zvláště ocenila některé kroky, jejichž postupným uváděním do praxe se Gruzie více přibližuje evropským standardům. V otázce sbližování vnitrostátních právních předpisů s evropskými normami, stejně tak jako v případě liberalizace vízového styku a soudních či jiných reforem shledala Rada nemalý pokrok. Mezi dalšími body na programu jednání bychom našli i jiná témata spojená s plněním stabilizační a asociační dohody, jako např. diskuzi o zóně volného obchodu, o spolupráci v rámci Východního partnerství či politiky sousedství, debata o nejnovějším vývoji na území Abcházie a Jižní Osetie.³⁰

Z jednání Rady vzešla společná zpráva.³¹ Rada přidružení pozitivně zhodnotila dosavadní posun ve vztazích EU a Gruzie od doby zasedání poslední rady v listopadu předcházejícího roku. Obě strany se shodly, že budou usilovat o bližší politickou a ekonomickou integraci. Rada přidružení uznala pokrok při implementaci dohod a přivítala připravenost Gruzie a její schopnost dlouhodobě udržet výsledky reforem. Obě strany dále uznaly, že ve světle nadcházejícího roku 2016 je třeba zachovat demokratické prostředí pro svobodné volby. EU bude Gruzii dále asistovat v oblastech, jako je reforma soudnictví a posílení právního státu. Pozitivní odezvy se dočkala od EU i liberalizace víz, stejně tak jako posun v otázce lidských práv či strategická role Gruzie v energetice³². EU opětovně poukázala na teritoriální integritu Gruzie a vyjádřila obavy ve vztahu k dění v regionech Jižní Osetie a Abcházie. Rada přidružení se shodla na důležitosti pokračujících opatření ve všech sektorech společnosti, ocenila roli Gruzie v konfliktech v Africe a také v rámci Východního partnerství.

---

³⁰ ESVČ: Remarks by High Representative/Vice-President Federica Mogherini following the EU/Georgia Association Council, 16. 11. 2015, [ZDE](#).

³¹ ESVČ: Joint press release following the second Association Council meeting between the European Union and Georgia, 16. 11. 2015, [ZDE](#).

³² Nemalý význam Gruzie v oblasti energetiky lze lépe pochopit s přihlédnutím ke geostrategickému významu jihokavkazských zemí – Arménie, Ázerbájdžánu a Gruzie. Ty se rozkládají na důležité křižovatce spojující energetické koridory ve směru Východ – Západ či Sever – Jih. Gruzie se má navíc v září 2016 stát členem Energetického společenství, čímž její role v dané oblasti ještě zesílí.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

ZÁVĚRY RADY K JEMENU

Popis problematiky

Občanská válka v Jemenu umožnila vzestup teroristických skupin na Arabském poloostrově. V říjnu se podařilo pod vedením OSN sjednat mírová jednání mezi dvěma stranami konfliktu – současným prezidentem Mansúrem Hádím a jeho vládou a bývalým prezidentem Ali Abduláhem Salehem, za kterým stojí šíitské hnutí Hútíové.³³

Obnovená mírová jednání probíhají se střídavým úspěchem v Ženevě. Obě strany jednání totiž dávají prioritu jinému kroku, který by měl přijít jako první. Zatímco Hútíové usilují nejprve o klid zbraní, vláda prezidenta Hádího chce pokračovat v útocích na povstalecké pozice. Prezident Hádí nechce zahájit mírová jednání dřív, než výrazně potlačí povstalecké jednotky.³⁴

Podle prosincových údajů Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) se v zemi nachází 310 tisíc vnitřně vysídlených osob, kterým UNHCR poskytovala podporu.³⁵

Jednání v institucích EU

Situaci v Jemenu se zabývala Rada EU pro zahraniční věci (FAC) na svém zasedání 16. listopadu.³⁶ Rada opakovaně zdůraznila obnovení míru, svrchovanosti a jednotnosti státu a funkčnost státních institucí při poskytování veřejných služeb. FAC dále podpořila snahy o sjednání mírové smlouvy; tato jednání probíhají pod vedením zvláštního zmocněnce OSN pro Jemen a také Rady pro spolupráci v zemích Perského zálivu (GCC). Rada dále vyzvala k urychlenému dosažení mírové dohody, aby vláda mohla zahájit opatření proti teroristickým organizacím al-Kajdá a odnoži Islámského státu. Vedle bezpečnostního rozměru je situace v zemi kritická také s ohledem na humanitární situaci. EU vyzvala, aby všechny zúčastněné strany respektovaly nestrannost a nezávislost mezinárodní humanitární pomoci, kterou se mezinárodní organizace snaží poskytovat v zemi.

K SITUACI V BURUNDI

Popis problematiky

Ke zhoršení politické situace došlo po letošních prezidentských volbách. Podle zprávy volební pozorovatelské mise OSN se vlastní předvolební kampaň nevyznačovala rovností přístupu jednotlivých kandidátů. Volby tak vyhrál již potřetí tehdejší prezident Pierre Nkurunzia. To v kombinaci se zhoršující se socio-ekonomickou situací vedlo k veřejným protestům v několika městech. Do dění se následně zapojila armáda, která pod vedením generála Godefroida Niyombare provedla puč. Vedle střetů mezi politickými oponenty dochází k výraznému porušování lidských práv.³⁷

Již v minulosti byly s Burundi zahájeny konzultace o zavádění konkrétních opatření zlepšujících lidská práva v zemi. EU také požadovala, aby burundská vláda souhlasila s rozmístěním pozorovatelů Africké unie a Východoafrického společenství.³⁸

³³ Přehled SZBP říjen 2015, [ZDE](#).

³⁴ Middleeasteye.net: Yemen: Hopes for peace and fear of endless war, 4. 12. 2015, [ZDE](#).

³⁵ Statistiky běženců viz UNHCR.org: 2015 UNHCR country operations profile – Yemen, [ZDE](#).

³⁶ Rada EU: Council conclusions on Yemen, 16. 11. 2015, [ZDE](#).

³⁷ Reliefweb.int: UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs: Burundi: 2015 Post Elections - Contingency Plan, 13. 10. 2015, [ZDE](#).

³⁸ Přehled SZBP říjen 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Jednání v institucích EU

Na zasedání Rady EU pro zahraniční věci dne 16. listopadu byly přijaty závěry k situaci v zemi.³⁹ Rada přivítala aktivity Africké unie, Východoafrického společenství a také OSN při sjednávání konzultací mezi zástupci zúčastněných stran. Ministři zahraničí odsoudili porušování lidských práv a vyzvali burundskou vládu k nápravě.

---

³⁹ Rada EU: Council conclusions on Burundi, 16. 11. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Rozhodnutí Rady na podporu rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2235 (2015), kterou se zřizuje společný vyšetřovací mechanismus OPCW-OSN s cílem identifikovat pachatele chemických útoků v Sýrské arabské republice – [13787/15](#)

Datum: 18. 11. 2015

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Občanská válka v Sýrii je jedním z hlavních důvodů zvýšeného migračního tlaku na evropské státy. EU se tomuto tématu proto usilovně věnuje. V srpnu roku 2015 přijala Rada bezpečnosti OSN rezoluci, kterou byl zřízen vyšetřovací mechanismus s cílem vyšetřit použití chemických zbraní v Sýrii.⁴⁰ Evropská rada v závěrech z 15. října vyslovila svou podporu vyšetřování nasazení chemických zbraní v zemi.⁴¹ Podporu takovému kroku musí ještě podle Smlouvy o EU vyslovit Rada EU pro zahraniční věci. Návrhem rozhodnutí dojde k financování aktivit spojených s vyšetřovací misí z prostředků EU, jedná se o 4,6 milionů EUR.

Rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí 2012/389/SZBP o misi Evropské unie zaměřené na budování regionální námořní kapacity v oblasti Afrického rohu (EUCAP NESTOR) – [13808/15](#)

Datum: 18. 11. 2015

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Mise SBOP v regionu přispívají ke stabilitě a bezpečnosti.⁴² Mise EUCAP NESTOR poskytuje asistenci zemím Afrického rohu při zajišťování námořní bezpečnosti.⁴³ Již v roce 2014 přijala Rada rozhodnutí, kterým došlo k prodloužení mandátu mise do prosince 2016. Nynějším rozhodnutím se stanovuje rámec financování. Na období od prosince roku 2015 do prosince 2016 se stanovuje částka na pokrytí nákladů souvisejících s misí EUCAP NESTOR ve výši 12,1 milionu EUR.

Rozhodnutí Rady o změně a prodloužení platnosti rozhodnutí 2013/233/SZBP o misi Evropské unie pro pomoc při integrované správě hranic v Libyi (EUBAM Libya) – [13971/15](#)

Datum: 25. 11. 2015

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Mise EUBAM Libya má za cíl poskytovat podporu libyjským úřadům při správě a ostraze hranic. Mandát mise je nutné prodloužit až do května roku 2016, na období od května roku 2014 do května roku 2016 se stanovuje finanční prostředky ve výši 26,2 milionů EUR na pokrytí nákladů spojených s provozem mise.

---

⁴⁰ UN.org: Security Council Unanimously Adopts Resolution 2235 (2015), Establishing Mechanism to Identify Perpetrators Using Chemical Weapons in Syria, 7. 8. 2015, [ZDE](#).

⁴¹ Přehled SZBP říjen 2015, [ZDE](#).

⁴² Viz Regionální strategie pro Africký roh, Přehled SZBP říjen 2015, s. 12–13, [ZDE](#).

⁴³ Eucap-nestor.eu: EUCAP NESTOR, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz